

## **Intenzív szakápoló** **szakirányú továbbképzési szak**

### **I. A szakirányú továbbképzés neve:**

Intenzív szakápoló szakirányú továbbképzési szak

### **II. A szakirányú továbbképzési szak FIR-kódja:**

### **III. A létesítést engedélyező határozat ügyiratszám:**

OH-FHF/660-2/2008.

### **IV. A létesítő intézmény neve:**

Pécsi Tudományegyetem

### **V. A szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelménye:**

**1. A szakirányú továbbképzési szak megnevezése:**

Intenzív szakápoló szakirányú továbbképzési szak

**2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:**

Intenzív szakápoló

Intensive care nurse

**3. A szakirányú továbbképzés képzési területe: orvos- és egészség tudomány**

**4. A felvétel feltételei:**

Alapképzésben szerzett ápolói oklevél.

Levelező képzés esetén a felsőfokú képzettséget igazoló oklevél megszerzése után legalább 1 éves munkaviszony az intenzív, vagy sürgősségi ellátásban:

- intenzív osztály,
- sürgősségi osztály,
- belgyógyászati vagy sebészeti szubintenzív részleg,
- speciális őrző részleg.

**5. A képzési idő:**

3 félév

**6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:**

90 kredit

**7. A képzés célja, feladata, személyes adottságok, a képzés során elsajátított kompetenciák:**

A képzés célja, olyan speciális ismeretekkel rendelkező szakemberek képzése, akik magas szintű szakmai és általános ismeretekkel, ennek megfelelő emberi és etikai magatartással, nagyfokú hivatás- és felelősségtudattal rendelkeznek, képesek a magyar és idegen nyelvű szakirodalom tanulmányozására, valamint a korábbi és a jelen képzés során elsajátított ismeretanyag, szakmai készségek, szakképzettségüknek megfelelő szemlélet és magatartás alapján szakterületük magas szintű művelésére. A szakképzettség birtokában – összhangban a nemzetközi trendekkel – számos, korábban orvosi képesítéshez kötött diagnosztikai és terápiás tevékenység ellátására vállnak alkalmassá az ápolók.

a) A képzés feladata

A hallgatóval megismertetni az alábbiakat:

- Az intenzív betegellátás fogalmi rendszere, keretei, szervezeti felépítése, jogi háttere.
- Az intenzív ellátásra szoruló betegek szükségleteink kielégítése, alapápolása.
- Speciális, intenzív szakápolói feladatok.
- Az intenzív betegellátás pszichés, szociális és etikai vonatkozásai.
- Az intenzív betegellátásban alkalmazott orvosi eljárások, eszközök, gyógyszerek, protokollok.
- Az intenzív szakápolás kutatása, fejlesztése, oktatása.
- A képzés célja továbbá a hallgatók azon kommunikációs készségének fejlesztése, mely munkája során segíti abban, hogy a kritikus állapotú beteggel, annak hozzátartozójával, illetve más egészségügyi szakszeméllyel megfelelő kommunikációs stratégiát tudjon kialakítani, valamint képes legyen kommunikálni azokat a lelki problémáit, melyek az emberi szenvedéssel, a haldoklással és a halállal való mindennapos szembesülés miatt merülnek fel.

b) Személyes adottságok

- Az oklevél birtokában a szakápoló feltárja a kliens aktuális állapotát, és jövőorientált szemléletben képes ismeretei készsége szintű alkalmazására.
- Gondolkodásmódja rendszerszemléletű, teljességre törekvő, ezért holisztikus szemléletben képes a testi panaszok és tünetek célszerű rendezésére.
- Empatikus személyisége lévén képes támogató légkör biztosításával a betegek és hozzátartozóik tájékoztatására.

c) Az oklevél birtokában az intenzív szakápoló a belépési szintjének megfelelő végzettséggel ellátható feladatokon túlmenően képes legyen az alábbiakra:

Az egyes beavatkozások indikációja, elrendelése és elvégzése minden esetben az intenzív szakápoló munkaköri leírása és a mindenkorin munkahelyén érvényben lévő protokollok alapján történhet.

1. *Betegvizsgálat, megfigyelés és anamnézis felvétel összefüggésében:*

- Általános betegvizsgálat; fizikális vizsgálatok kivitelezése és értékelése.
  - Hallgatózás, kopogtatás, megtekintés, tapintás.
    - Fizikális vizsgálat alapjai ismerete.
    - A belgyógyászati vonatkozású betegek fizikális vizsgálata.
    - Neurológiai betegek fizikális vizsgálata.
    - Traumás sérültek vizsgálata.
- A beteg kikérdezése, anamnézis felvétele.
  - Orvosi és ápolási előzmények kikérdezése, rögzítése.
- Életet veszélyeztető állapotok jeleinek felismerése.
  - Keringési elégtelenség.
  - Veszélyes szívritmus zavarok (kamra fibrilláció).
  - Tüdőödéma.
  - Shock.
  - Légzési elégtelenség.
  - Hypoxia.
  - Görcsrohamok.
  - Súlyos ion és sav-bázis eltérések.
  - Súlyos anyagcsere eltérések (hypo-, hyperglycaemia).
  - Hypo és hypertermia.

- Mélyvénás trombózis, tüdőembólia.
- A normál életfunkciókat veszélyeztető laboratóriumi érték felismerése.
- Betegmegfigyelés; betegmegfigyelő monitorok és műszerek alkalmazása és a normálistól eltérő élettani paraméterek felismerése.
  - Pulzus, testhőmérséklet, légzésszám megfigyelése, a kóros értékek felismerése.
  - Kóros légzésformák felismerése.
  - Tudatállapot változások felismerése.
  - Eszméletzavarok felismerése.
  - EKG / kiértékelés, a normálistól eltérő szívritmus felismerése.
  - IBPM / hipotónia és hipertónia felismerése.
  - NIBPM / hipotónia és hipertónia felismerése.
  - Pulzoximéter / alacsony oxigéntelítettség felismerése.
  - CVP / túl alacsony vagy túl magas CVP felismerése.
  - Vércső értékek kiértékelése.
  - A laboratóriumi adatok kiértékelése.

## 2. Terápiás beavatkozásokkal összefüggésben:

- Perifériás vénakanül behelyezése, megfigyelése, használata és eltávolítása.
- Perifériás artériás kanül behelyezése, megfigyelése, használata és eltávolítása.
- Centrális vénás kanül behelyezése, használata és eltávolítása.
- Vértétel perifériás vénás és artériás kanülből, centrális vénakanülből, és alkalmilag szúrt perifériás vénából.
- Transzfúziós feladatok.
  - Vértétel vércsoport meghatározásra.
  - Beteg és a vérkészítmény vércsoportjának meghatározása.
  - Transzfúzió összeállítása, előkészítése és bekötése.
  - Biológiai próba és keresztpróba kivitelezése.
  - A transzfúziós szövődmények felismerése.
- Respirátor üzembe helyezése, alkalmazása.
- A lélegeztetés szövődményeinek és az eszközhibák felismerése.
- Mesterséges enterális táplálás kivitelezése tápszondán és PEG-en keresztül.
- Beöntés, nasogastricus szonda levezetés, gyomormosás kivitelezése.
- Sengstaken (vagy ezzel equivalens) szonda behelyezésére.
- Műtéti sebek ellátása.
  - Kötözés.
  - Varratszedés.
  - Mintavétel mikrobiológiai vizsgálatra.
- Nő és férfibeteg hólyagkatéterezése.
- Csapolások.
  - Segédkezés mellkas csövezésnél.
  - Segédkezés mellkas csapolásnál.
  - Segédkezés lumbál punkciónál.
  - Hascsapolás kivitelezése.
- Gyógyszerek alkalmazása.
  - Fizikális és gyógyszeres lázcsillapítás, valamint fájdalomcsillapítás elrendelése és alkalmazása.
  - Egyes további gyógyszerek orvosi rendelés nélküli alkalmazása, osztályos protokollok alapján:
    - Folyadék és vazoaktív gyógyszerek alkalmazása.
  - Infúzió összeállítás, bekötése, megfigyelése.
  - Gyógyszeradagoló, volumetriás pumpák alkalmazása.

- Inhalátorok használata.
- Injekció adása (ic, sc, im, iv alkalmilag szúrt vénába, illetve perifériás és centrális vénakanülbe).
- Életmentő beavatkozások.
  - Intézetben belüli BLS protokoll alapján újraélesztés.
  - Részvétel a kiterjesztett újraélesztésben.
    - Az életet veszélyeztető sürgősségi állapotok kezdeti kezelése az orvos megérkezéséig.
    - Gyógyszerek felszívása, beadása.
    - Defibrilláció és cardioversio végzése.
    - Pacemaker terápia (transvenosus/transthoracalis) kivitelezésére felügyelettel.
    - Endotracheális intubáció előkészítése; segédkezés a kivitelezésben, szükség esetén elvégzése.
    - Lélegeztetés ballonnal és maszkkal.
    - Mellkaskompresszió végzése.
  - Gyermekkori akut betegségek felismerése és az életet veszélyeztető sürgősségi állapotok kezdeti kezelése az orvos megérkezéséig.

### 3. *Ápolási beavatkozások és feladatok terén:*

- Az intenzív ápolásra szoruló beteg alapvető szükségleteinek megállapítása, az alap- és szakápolás tervezése, kivitelezése és értékelése és koordinálása.
- Az inaktivitás szövődményeinek megelőzését segítő eszközök alkalmazása.
  - Speciális ágyak, párnák és ágybetétek a dekubitusz megelőzésére.
  - Légzőtorna segítése.
  - Passzív mozgás és aktív mozgás segítése.

### 4. *Kommunikációval kapcsolatosan:*

- Beteg és hozzátartozóinak oktatása.
- A beteg és hozzátartozójának tájékoztatása.
  - Otthoni ápolással kapcsolatban.
  - Alapvető szükségletéről.
  - Önellátási szintjéről.
  - Ápolási beavatkozásokról.
- Referálás az ellátó team tagjai felé.

### 5. *Kutatás és oktatás terén:*

- Intenzív ápolás dokumentációjának tervezése, fejlesztése és használata.
- Intenzív ápolásban alkalmazható ápolási modell tervezése, fejlesztése és alkalmazása.
- Modellépítés, fejlesztés.
- Ápoláskutatás.
- Ápolásoktatás.
- Mentori munka.

**8. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök, és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditérték:**

<b>Társadalomtudományi ismeretek:</b>	<b>10 kredit</b>
<p>Az intenzív szakápoló képzésben szerepet kapnak azok a társadalomtudományi ismeretek, melyek a betegellátáshoz és azon belül is az intenzív betegellátás speciális jellegéhez kapcsolódnak. Fontos, hogy az intenzív szakápoló a lehető legmélyebben megértse a kliens aktuális állapotát, az addig vezető utat, és a jövő lehetséges irányait. A testi panaszok, tünetek célszerű rendezése, értelmezése mellett az egyik leglényegesebb tennivalója a támogató légkör biztosítása, az empatikus meghallgatás, a releváns információk szakszerű megosztása. Az intenzív szakápoló munkájához hozzátartozik, hogy rendszerszemléletben, holisztikusan, teljességre törekvően gondolkodjon, melynek megvalósításához a társadalomtudományi ismeretek jelentős mértékben járulhatnak hozzá.</p>	
<i>A társadalomtudományi ismeretek modul tartalmazza:</i>	
<p>az Empátia fejlesztő tréning, az intenzív ellátás etikai vonatkozásai és az intenzív ellátás jogi vonatkozásai tantárgyakat.</p>	
<b>Egészségtudományi és klinikai ismeretek:</b>	<b>80 kredit</b>
<p>Az „egészségtudományi és klinikai ismeretek” modul a képzés egyik legfontosabb pillére. Az kritikus állapotú betegek állapotának felmérése, betegségeinek kezelése és ápolása során elvégzésre kerülő feladatokhoz az orvostudomány alapjainak ismerete szükséges. Ebben a modulban a hallgatók részletes ismereteket kapnak azokról legfontosabb orvosi szakterületekről/alterületekről, melyek sürgősségi és intenzív terápiás vonatkozása elengedhetetlen a szakszerű ápoláshoz és ellátáshoz. Olyan szakágak kerülnek részletesebb tárgyalásra itt, mint reanimatológia, intenzív betegellátás, EKG és transzfúziós ismeretek. Emellett a képzés során a hallgatók a szimulációs gyakorlatokon keretében elsajátíthatják a képzés végére már készség szinten elvárt ismereteket.</p>	
<i>Az egészségtudományi ismeretek modul tartalmazza:</i>	
<p>Gyógyszertan, Betegvizsgálat – Propedeutika, Intenzív szakápolástan, Elsősegélynyújtás, oxyologia gyakorlat, Reanimatológia, Transzfúziós ismeretek, EKG ismeretek, Intenzív betegellátás.</p>	

**9. A szakdolgozat kreditértéke:**

0 kredit